

Skolemistrivsel hos børn og unge med autisme

Oplæg til et forebyggelsesprojekt

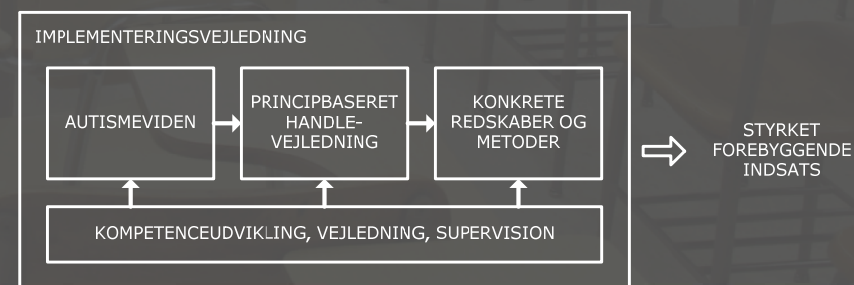
Omkring én procent af alle danske børn og unge har en diagnose inden for autismspektret. En nylig kortlægning fra Socialstyrelsen underbygger, at familierne og de fagpersoner, der er tæt på det enkelte barn, føler sig udfordret i forhold til tilrettelæggelsen af barnets hverdag. Forskning peger samtidig på, at eksklusion af personer med autisme kan bide sig fast i form af varig nedsat livskvalitet og samfundsmæssig deltagelse også i ungdoms- og voksenlivet. Meget taler i det hele taget for, at der er et stort menneskeligt og ressourcemæssigt potentiale i at udvikle den forebyggende og støttende indsats fra de faglige miljøer i samspil med den enkeltes familie og øvrige netværk. Dette er baggrunden for projektoplægget.

PROJEKTETS FORMÅL

Mødet med et barn eller en ung med autisme stiller nogle krav til fagpersoners viden, indsigt og handlemåde, som på væsentlige punkter adskiller sig fra mødet med andre udsatte børn og unge. Dette udfordrer lærere, pædagoger, kontaktpersoner osv. Der er brug for at sætte fokus på, hvordan der i samarbejde med familien kan ska-

bes velfungerende, inkluderende læringsmiljøer for den brede gruppe af elever med autisme.

Der er derfor god grund til at undersøge potentialet i en lokalt forankret, fagligt funderet indsats, som stiller skarpt på netop tidlig, bred forebyggelse af skolemistrivsel hos børn og unge med autisme. Projektets primære fokus og produkt vil være en forebyggelsesguide som vist nedenfor: En samlet "pakke" som omfatter viden, principbaseret handlevejledning og konkrete redskaber kombineret med et materiale til støtte for implementering og kompetenceudvikling.

PROJEKTDESIGN

Vi vurderer, at projektet med fordel kan gennemføres i to trin. Som første skridt, et tidsmæssigt og geografisk afgrænset *pilotprojekt* med fokus på at opbygge metoder, erfaringer og viden. Pilotprojektet vil realitetsteste potentialet i en målrettet guide til den brede forebyggende indsats i projektkommunerne. Hvis pilotprojektet falder positivt ud, foreligger der et videns- og erfaringsgrundlag for at udvikle et *hovedprojekt* på området med national rækkevidde og med en tilknyttet forskningsmæssig effektevaluering.

Vi foreslår at opbygge pilotprojektet af seks elementer:

1. Forberedende videns- og litteraturinddragelse
2. Tværfaglig, tværsektoriel udvikling af forebyggelsesguidens første version
3. Afprøvning af forebyggelsesguiden i projektkommunerne med adgang til kompetenceudvikling, supervision og processtøtte
4. Løbende udviklingsorienteret evaluering af afprøvningsforløbene i projektkommunerne
5. Løbende erfarings- og evalueringsbaseret tilpasning af forebyggelsesguiden
6. Samlet færdiggørelse og formidling af forebyggelsesguiden efter afslutning af afprøvningsforløbene.

Hele udviklings- og afprøvningsforløbet skal gennemføres i et ligeværdigt partnerskab mellem projektparterne (se nedenfor). Forebyggelsesguiden skal målrettes til implementering og anvendelse i de relevante faglige miljøer i kommunerne. Den skal dog samtidig indarbejde de velfungerende faglige tilgange, indsigter og redskaber, som anvendes i børne- og ungdomspsykiatrien og i VISO-rådgivningen på området. Udviklingsprocessen skal desuden have fokus på at skabe bedst muligt grundlag for en bæredygtig implementering af forebyg-

gelsesguiden i den enkelte kommune gennem inddragelse af almen-systemet, PPR og kommunens kontaktpersonsordning. Vi kan i den forbindelse trække på en omfattende dokumenteret erfaring med forskningsinformeret implementeringsstøtte og udviklingsorienteret evaluering.

Processen vil indebære en løbende afprøvning af de centrale antagelser bag forebyggelsesguiden og den lokale implementering. Hvordan fungerer implementeringen fra et del- såvel som et helhedsperspektiv? Hvordan fungerer guidens forskellige faglige elementer? Ser vi de forventede tegn på en gunstig virkning for det enkelte barn? Hvad er nuancerne i resultater og erfaringer? Målet er, undervejs i processen, at skabe et validt datagrundlag for at tilpasse forebyggelsesguiden i lyset af afprøvningserfaringerne.

PROJEKTPARTER

Vi ønsker at realisere pilotprojektet gennem en fælles ansøgning udviklet og afgivet af Det Nationale Autismeinstitut, et videnscenter m.m. ejet af Landsforeningen Autisme, og 2-3 kommuner fra den midtjyske region. Disse primære projektparter ønsker i den forbindelse at invitere en interesseret fond til at bidrage til udviklingsprocessen. Endvidere indgår DEFACTUM, et kompetencecenter i Region Midtjylland, som processtøttende aktør. Sluttelig inddrages et antal videnspersoner med en tværfaglig, tværsektoriel baggrund, der tilsammen repræsenterer en faglig, metodisk og praksisnær indsigt på feltet. Der tænkes her på fagpersoner fra projektkommunerne og fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center ved Aarhus Universitetshospital samt på en række af Socialstyrelsens VISO-specialister på området. Vi har fået yderst positive reaktioner på en mere udfoldet version af projektoplægget fra disse aktører.